

Nr. 5(115)

Bazūne

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2021. gada 3. maijs

GUDRIE SUŅI BRĪVDIENĀS

Gunta Bite

Avīzītes «Bazūne» redaktore

Aprīļa pēdējā nedēļā tika atzīmēta Starptautiskā suņu pavadoņu diena. Ņemot vērā joprojām spēcīgā esošos pulcēšanās ierobežojumus, šogad tā tika atzīmēta radošā veidā. No 26. aprīļa Latvijas Neredzīgo bibliotēkā tika atklāta sadarbības partnera Servisa suņu biedrības TEODORS fotoizstāde «Gudro suņu brīvdienas». Tajā izstādītas 34 fotomākslinieka Valtera Pojakova bildes ar servisa suņiem atpūtā.

Šī izstāde ir veltījums servisa suņiem, kuri ikdienā ir palīgi cilvēkiem ar redzes vai kustību traucējumiem. Fotogrāfiju autors darbos ir izcēlis servisa suņus viņu atpūtas mirkļos, tādējādi parādot, ka šie četrkājainie draugi ne tikai strādā, bet arī prot atpūsties un gūt baudījumu no kopīgi pava-

dītiem mirkļiem ar savu saimnieku. Izstāde palīdz ieskatīties laimīga servisa suņa acīs, tādā veidā mazinot aizspriedumus par suņa smago likteni un veicinot plašāku dialogu starp dažādām sabiedrības grupām.

Izstādes apmeklētājiem tiek piedāvāta papildus informācija ne tikai par izstādē apskatāmo, bet arī par Servisa suņu biedrības TEODORS darbu un misiju. Materiāli pieejami arī pielāgotos formātos: palielinātā drukā un Braila rakstā.

Sakarā ar valstī izsludinātajiem ierobežojumiem, izstādes apmeklētāju skaits vienlaicīgai izstādes aplūkošanai ir ierobežots.

Šogad tiek atzīmēta Skaņu ierakstu studijas 60. gadadiena, tāpēc aizsākam jaunu rubriku «Runā diktori». Tajā diktori varēs lasītājus iepazīstināt ar sevi, tādā veidā atklājot, kas slēpjas aiz audiogrāmatu ielasītāju balsīm.

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

KĀ DAUGAVPILIEŠI TIEŠSAISTĒ TIKĀS

Jana Šlapaka

LNERB Daugavpils filiālbibliotēkas vadītāja

Reiz karaļvalsti piemeklēja liela nelai-me — noslēpumaina sērga, kas sēja visapkārt bailes un nedrošību, aizslēdza daudzu namu durvis, laupīja smaidus un pazudināja takas un taciņas, pa kurām karaļvalsts iedzīvotāji nāca satikt viens otru...

Ja kādreiz taptu pasaka par pēdējā gada laikā piedzīvoto, ļoti iespējams, tai būtu šāds iesākums. Daudzas satikšanās takas patiešām aizauga, un bibliotēku kā tikšanās, domu un pieredzes apmaiņas, intelektuālās un emocionālās bagātināšanās vietu piepildīja nepārejošas ilgas pēc kopā būšanas un kopā augšanas. Pērn gandrīz visi Dau-

gavpils filiālbibliotēkas klātienē ieplānotie pasākumi — bibliotēkas atvēršanas svētki, izglītojošas nodarbības, tikšanās ar māksliniekiem un literātiem — tika atcelti, savukārt pārcelt tos uz digitālo vidi pietrūka zināšanu un iespēju.

Pasaka nebūtu īsta pasaka, ja tajā neuzrastos kāds brīnumains līdzeklis vai notikums, kas palīdzētu tikt galā ar visām likstām un nedienām. Par šādu pavērsienu daudzu bibliotēku dzīvē kļuva rudenī organizētie, Kultūras ministrijas atbalstītie mācību kursi par tiešsaistes pasākumu un virtuālo izstāžu rīkošanu, kas sniedza ne tikai iespēju pilnveidot digitālās prasmes, bet arī drosmi izmēģināt jaunas darba formas. Un, lūk, 2021. gada martā — precīzi pēc gada, kopš dzīve karaļvalstī apgriezās kājām gaisā — Daugavpils filiālbibliotēka atrada veidu, kā piedāvāt lasītājiem saturu un iespēju būt kopā. Pasakā to varētu nosaukt par Aizspoguļiju, bet mēs ikdienā to dēvējam par TIEŠSAISTI.

Par pirmo tiešsaistes pasākumu filiālbibliotēkas vēsturē kļuva Nataljas Muravjovas lekcija «Dzīves gudrības» 3. martā. Lai tā iecere taptu par īstenību, bibliotēkas lasītāji un darbinieki paveica milzīgu darbu, kas pasakā būtu līdzvērtīgs visiem Sprīdīša, Kurbada un Lāčplēša varoņdarbiem kopā! Proti, ja bibliotekāri, pēdējā gada laikā attālināti piedaloties semināros un konferencēs, ieguva zināmu pieredzi un izpratni par tiešsaisti, tad lasītājiem tā bija pilnīgi sveša vide, kas jāapgūst no nulles, kas rada nedrošību, uztraukumu un liek izkāpt no komforta zonas.

Pēc dažādu tiešsaistes rīku izmēģināšanas un tiešajai mērķauditorijai piemērotākā izvēles notika individuālas mācības pa telefonu un tiešsaistes platformas testēšana — ik reizi, kad bibliotekāra datora melnajā, vienuļujā ekrānā ar skaļu skaņas signālu uznira lasītāja vārds košā aplītī, kas nozīmēja veiksmīgu pieslēgšanos un saslēgšanos, abos tīmekļa vadu galos atskanēja ne tikai «Sveiki!», bet arī neviltota prieka saucieni. Tā bija liela personīga uzvara lasītājiem un iedvesmojoša uzvara bibliotēkai kopumā.

Otrais pasākums — sociālā psihologa Romāna Praņevičus lekcija «Laimes formula» — notika Starptautiskās Laimes dienas priekšvakarā 19. martā un izvērtās par saturīgu sevis izzināšanu un sirsnīgu domu un pieredzes apmaiņu 1,5 stundas garumā. Savukārt šobrīd notiek gatavošanās jau trešajam tiešsaistes pasākumam — jautru un neticamu stāstu vakaram «Dzīvē gadās arī tā!», kas tiek organizēts par godu Bibliotēku nedēļai 2021. Salīdzinājumā ar pirmo pasākumu, divu mēnešu laikā ne tikai audzis dalībnieku skaits, bet paplašinājusies arī pasākumu ģeogrāfija, pārkāpjot Daugavpils robežas un aizsniedzot arī lasītājus no Krāslavas un Dagdas novada. Bet, pats svarīgākais, ir vairojusies lasītāju digitālā pratība, izpratne par saziņu un uzvedību tiešsaistes vidē, pārliecība par savu varēšanu, un ir atgriezies satikšanās, kopā būšanas un dalīšanās prieks. Vai tās ir laimīgas beigas? Spriežot pēc situācijas karaļvalstī, tas ir tikai laimīgs pieturas punkts un turpinājums piedzīvojumiem Aizspoguļijā sekos.

JELGAVA SADZIRD UN STĀSTA

Iveta Dārzniece

LNerB Jelgavas filiālbibliotēkas vadītāja

Lai sekmētu zināšanas un interesi par latviešu literātiem un viņu grāmatām un, lai pilnveidotu lasīšanas veicināšanas iespējas

cilvēkiem ar redzes traucējumiem vai citādām lasīšanas grūtībām, Jelgavas filiālbibliotēka īsteno projektu «Sadzirdēt rakstnieku», kurā uzrunāti trīs autori, kas piekrituši piedalīties: Ieva Samauska, Maija Laukmane un Harijs Krūze. Projekts tika iesniegts

Valsts kultūrkapitāla fonda 2021. gada regulāro projektu konkursā un ieguva finanšiālu atbalstu. Autori, kurus aicināt, tika izvēlēti ņemot vērā bibliotēkas lasītāju interesi un pieprasījumu, kā arī ņemot vērā autoru devumu latviešu oriģinālliteratūrā. Ieva Samauska ir daudzu bērnu dzejoļu un stāstu autore. Vairākkārt nominēta Jāņa Baltvilka balvai bērnu literatūrā un Latvijas Literatūras gada balvai, 2015. gadā saņēmusi Pastariņa prēmiju. Harijs Krūze — jelgavnieks, kura dzejas auditorija ir ļoti plaša — sev atbilstošas noskaņas un tēmas viņa dzejā var sameklēt ikviens dzejas lasītājs. Dzejnieks savulaik strādājis žurnālos «Ezis» un «Dadzis», ir iznākuši divi dzejoļu krājumi. Maija Laukmane ir vairāku dzejoļu krājumu autore. Raksta grāmatas gan pieaugušajiem, gan bērniem, darbojusies arī publicistikā. Pastariņa prēmijas laureāte, četrus gadus pēc kārtas — 2009., 2010., 2011. un 2012. saņēmusi Lauku bibliotēku atbalsta biedrības balvu «Lielā lasītāju balva» kā lasītākā dzejniece Latvijā. Projektu «Sadzirdēt rakstnieku» plānots realizēt līdz 2021. gada novembrim.

Februārī Jelgavas filiālbibliotēkā noslēdzās Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra lasīšanas veicināšanas programma «Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2020». Jau otro gadu bibliotēka iesaistījās projektā kopā ar Jelgavas Paula Bendrupa pamatskolas skolēniem. Vairāki lasīšanas veicināšanas pasākumi notikuši klātienē, daži pasākumi atcelti sakarā ar Covid-19 ārkārtas situāciju, taču darbs projekta ietvaros turpinājies attālināti. Visi «Bērnu žūrijas» eksperti saņēma balvas par dalību projektā, bet katra klase atsevišķi ieguva Pateicības rakstu.

Jelgavas filiālbibliotēka martā iesaistījās *Digitālajā nedēļā 2021*, kuras laikā *WhatsApp* platformā notika attālinātas apmācības un konsultācijas. Tā kā bibliotēkas lietotāju e-risinājumu pielietošana atšķiras zināšanu

vai citu iemeslu dēļ, katra konsultācija nodrošināja individuālu pieeju un ieteikumus. Lietotāji arī dalījās ar savu pieredzi, darbojoties attālinātajā vidē, lai saņemtu pakalpojumus, kurus šobrīd nav iespējams saņemt klātienē. ņemot vērā, ka Latvijas Neredzīgo bibliotēkas lietotājiem nepieciešama informācija pielāgotā formātā, tika izvērtētas ekrānlasošo programmu iespējas, kā arī sociālo tīklu un platformu pārskatāmība un funkcionalitāte. Lietotāji arī interesējās par Latvijas Neredzīgo bibliotēkas elektroniskā kataloga izmantošanas iespējām, audiogrāmatu lejupielādi un digitālo bibliotēku. Individuālas e-konsultācijas arī turpmāk iespējams saņemt mūsu filiālbibliotēkā, zvanot pa telefonu 63083120 vai e-pastā: jelgava@neredzigobiblioteka.lv.

Bibliotēku mērķis ir glabāt un nodot tālākām paaudzēm cilvēku radīto informāciju. Viens no veiksmīgas Jelgavas filiālbibliotēkas sadarbības rezultātiem ir UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas iniciatīvas tīkls «Stāstu bibliotēkas». Nozares ekspertiem tīkla darbības ietvaros notiek stāstniecībai veltīti attālināti pasākumi. Atklājot stāstnieku festivālu «Ziv zup» aprīļa tiešsaistes seminārā «Vietu, lietu un cilvēku stāsti: starp tiešsaisti un iesaisti» tikās «Stāstu bibliotēkas» dalībnieki un stāstnieki, lai pārrunātu pagājušā gada notikumus un nākotnes ieceres. Semināra atklāšanā piedalījās UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas ģenerālsēkretāre Baiba Moļņika, notika elektroniskā izdevuma «Vietu, lietu un cilvēku stāsti» atvēršana, sniegts izvērtējums par «Stāstu bibliotēku» aktivitātēm 2020. gadā, kuru sagatavoja Jelgavas filiālbibliotēkas vadītāja Iveta Dārzniece un LU LFMI Latviešu folkloras krātuves pētnieks Guntis Pakalns. Latvijas Stāstnieku asociācijas valdes locekle Māra Mellēna informēja par svarīgākajām stāstnieku aktivitātēm 2021. gadā, to stratēģiju un aktuālajiem uzdevumiem. Seminārā uzstājās arī apgāda «Madris» va-

dītāja Skaidrīte Naumova, LU LFMI pētnieks Sandis Laime, filozofe, LU emirētā profesore Skaidrīte Lasmane un citi.

Vēlam visiem Latvijas Neredzīgo bibliotēkas lasītājiem nerimstošu optimismu un

turam īkšķus par cerību drīzumā tikties klātienē ne tikai grāmatu saņemšanas un izsniegšanas brīžos, bet arī pasākumos, kuri pietrūkst gan bibliotēkas darbiniekiem, gan arī apmeklētājiem.

RUNĀ DIKTORI

ILVARS JANSONS

Mani sauc Ilvars Jansons. Atsaucoties bibliotēkas lasītāju ierosinājumam, centīšos pastāstīt — kas es tāds par putnu.

Lauku putns. Dzimis un dzīves pirmos 18 gadus audzis Vecpiebalgas novada Taurenes pagastā. Pārējos 30 — rīdiniēks. Tomēr, kā zināms, puisi no laukiem ārā dabūt var, bet laukus no puīša — nekādi.

Mana aizraušanās kopš tiņa gadiem ir mūzika, konkrētāk — rokmūzika. Ģitāru spēlēju vēl šobaltdien, tiesa gan — pēdējos 15 gadus publiski to nedaru. Pēdējos gados, pateicoties savam dēlam, esmu ticis pie vēl viena hobija — velosipēda. Mēs kopā darām lietas, kuras vairāk piestāv viņa gadiem, ne manējiem, bet tas atmodina manī bērnu un man tā sajūta patīk. Sirreāla. It īpaši, kad tevi skeitparkā kā čomu sveicina personas, kuras varētu būt arī Tavi mazbērni, ja būtu bijis mazliet steidzīgāks ar ģimenes dibināšanu.

Tomēr pie lasīšanas ir vainīgs pirmais hobijs, jo kārtīgam mūziķim ir vajadzīga ierakstu studija. Sacīts — darīts! Un kļuvu

par audioinženieri. Tā sanāca, ka 2008. gada krīze manai studijai pārvilka strīpu, un es nonācu filmu dublēšanas un adaptēšanas lauciņā kā skaņu inženieris. Un pēc pāris gadiem, vēl dažu loģikai nepakļāvīgu notikumu rezultātā, es sāku pats lasīt filmu tulkojumus televīzijā. Tā arī nonācu Latvijas Neredzīgo bibliotēkā, jeb, pārfrāzējot manu visu laiku mīļāko rakstnieku Kurtu Vonnegūtu, — tikmēr pendelējos apkārt, kamēr iependelējos bibliotēkā.

Tiesa gan — bibliotēku man nācās pamest ātrāk nekā man to būtu gribējies, jo balss saites nopietni iebilda manai apņēmībai lasīt tekstus pa 8 — 10 stundām dienā. Tomēr ceru, ka mūsu kopā pavadītais laiks nav bijis veltīgs un man ir izdevies kādam lasītājam dienu padarīt labāku. Paldies Jums!

P.S. Ak jā, pēc profesijas esmu ekonomists — un tā gan ir likteņa ironija. Es tiešām īsti nevaru paskaidrot — kāpēc man kaut kas tāds bija vajadzīgs.

**Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīzīte**

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.
Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā Jauniegvumi

Tālr. 67522131

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Par publikācijām atbildīgi paši autori.